NORAKSTS
Lieta Nr.A42556408
AA43 - 0063 - 11/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 26.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Kanenberga,
tiesneses K.Krastiņa un U.Mihailova,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Grobiņas metāls" pārstāvjiem *Z.V.* un *O.S.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *V.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Grobiņas metāls" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 11.aprīļa lēmuma Nr.19/10523 atcelšanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Grobiņas metāls" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 27.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID) Kurzemes reģionālā iestāde no 2007.gada 20.novembra līdz 14.decembrim pārbaudīja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Grobiņas metāls" pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk arī – PVN), iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk arī – IIN), uzņēmējdarbības riska valsts nodevu (turpmāk arī – URVN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk arī – VSAOI) par 2006.gada jūliju – 2007.gada jūniju un uzņēmuma ienākuma nodokli (turpmāk arī – UIN) par 2006.gadu.

Ar VID Kurzemes reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2007.gada 14.decembra lēmumu Nr.5.1.1-8/215 noteikts pienākums pieteicējai iemaksāt budžetā Ls 32110,91, no tiem PVN Ls 9604,35 apmērā, soda naudu Ls 9604,35 apmērā, UIN Ls 8003,85 apmērā un soda naudu Ls 4001,93 apmērā.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

Ar VID Kurzemes reģionālās iestādes 2008.gada 14.februāra lēmumu Nr.1-5/32 apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Ar VID ģenerāldirektora 2008.gada 11.aprīļa lēmumu Nr.19/10523 (turpmāk arī – Lēmums) apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Lēmumā norādīts, ka pieteicēja 2006.gada augusta PVN deklarācijā kā priekšnodokli atskaitīja kopsummā Ls 9604,35 un 2006.gada peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās uzrādīja kopumā Ls 53358 saskaņā ar SIA „Evru" 2006.gada 2.augusta preču pavadzīmi-rēķinu (turpmāk arī – PPR), sērija AAK Nr.903407 un Nr.903408, 3.augusta PPR, sērija AAK Nr.903409, 4.augusta PPR, sērija AAK Nr.903410 un Nr.903411, 7.augusta PPR, sērija AAK Nr.903412 un Nr.903413, 8.augusta PPR, sērija AAK Nr.903414 – Nr.903416 un 9.augusta PPR sērija AAK Nr.903417 – Nr.903421 par metāllūžņu iegādi.

Minētajās PPR kā preču izsniedzējs norādīts *H.A.* Savukārt SIA „Evru" vienīgā amatpersona un valdes locekle no 2006.gada 11.jūlija līdz 30.augustam bija *J.O.* Bez tam tika konstatēts, ka SIA „Evru" nav deklarējusi *H.A.* VID kā darba ņēmēju. 2006.gada 2., 3., 4., 7. un 8.augusta PPR kā SIA „EVRU" preču izsniegšanas vieta norādīta */adrese/*. Savukārt 9.augusta PPR – Mehāniskās darbnīcas, Saldus pagastā, Saldus rajonā.

SIA „Evru" PPR augstāk norādītās preču izsniegšanas adreses nav reģistrējusi VID kā struktūrvienības un uz pieteicējas rīcībā esošajām PPR norādītais SIA „Evru" norēķinu konts akciju sabiedrībā „Trasta Komercbanka" nav deklarēts VID.

Saskaņā ar SIA „Evru" bilancē uzrādītajiem datiem, uzņēmumam 2006.gada sākumā nav uzrādīti pamatlīdzekļi tādā vērtībā, par kādu realizēti melnie metāllūžņi. Tāpat Ekonomikas ministrija SIA „Evru" nav izsniegusi licenci melno metāllūžņu iepirkšanai.

[2.2] Lēmumā secināts, ka minētā uzņēmuma rekvizīti izmantoti faktiski neesošu darījumu noformēšanai, kas liecina par to, ka pieteicēja nav saņēmusi preces no konkrētā PPR norādītā darījumu partnera un pieteicējas ieraksti grāmatvedībā veikti, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus dokumentus.

[2.3] Tā kā pieteicējas darījumi ar SIA „Evru" nebija identificējami, VID atzinis, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta un likuma „Par grāmatvedību" 2.un 7.panta nosacījumus. Tādējādi pieteicējai nebija tiesību 2006.gada deklarācijā kā priekšnodokli atskaitīt Ls 9604,35 un 2006.gada peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās uzrādīt Ls 53358 saskaņā ar SIA „Evru" PPR par metāllūžņu iegādi.

[3] 2008.gada 7.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējas ieskatā darījumus ar SIA „Evru" apliecina likumā noteiktajā kārtībā noformētas PPR, kuros nekādus trūkumus, kas dotu pamatu tos neatzīt par nodokļu rēķiniem vai saimniecisku darījumu apliecinošiem dokumentiem, VID nav konstatējis.

[3.2] No tiesību normām neizriet pieteicējas pienākums pārbaudīt, vai PPR SIA „Evru" vārdā parakstījusi persona, kura ir vai nav darba ņēmējs attiecīgajā uzņēmumā. Tāpat neviena no darījumos iesaistītajām personām nav noliegusi šo darījumu esamības faktu.

[3.3] Pieteicēja, atsaucoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 24.punktu, norādīja, ka apstāklis, ka preču PPR norādītās preču izsniegšanas adreses nav reģistrētas kā SIA „Evru" struktūrvienības, nevar izmantot kā argumentu, lai atzītu, ka minētie dokumenti satur nepatiesas ziņas, jo pārbaudes materiālos nav konstatēts, ka attiecīgajās adresēs SIA „Evru" būtu izveidota pastāvīga saimnieciskā vienība un attiecīgi būtu pienākums šajā adresē reģistrēt struktūrvienību.

[3.4] Nodokļu normatīvajos aktos preču saņēmējam nav noteikts pienākums pārbaudīt, vai preču piegādātājs ir vai nav reģistrējis VID PPR norādītos norēķinu kontus.

[3.5] Pieteicējas ieskatā iestāde nav ievērojusi objektīvās izmeklēšanas principu un nav veikusi visas nepieciešamās darbības, lai objektīvi pārbaudītu informāciju par veiktajiem darījumiem, proti, nav veikta pretpārbaude par SIA „Evru", nosūtot šim uzņēmumam pieprasījumu iesniegt grāmatvedības uzskaites dokumentus datu salīdzināšanai, kā arī nav norādījusi apsvērumus, kas liecinātu par to, kāpēc šādu pārbaudi nevarēja veikt.

[3.6] Pieteicēja ieskatā nav nozīmes apstāklim, ka SIA „Evru" bilancē uz 2006.gada sākumu nav uzrādīti pietiekami pamatlīdzekļi, jo bilancē tiek uzrādīta uzņēmuma aktīvu struktūra uz konkrēto datumu, darījumi ar pieteicēju tika veikti 8 mēnešus vēlāk. Šajā laikā uzņēmuma aktīvu struktūra varēja būtiski mainīties.

[3.7] Nav pamatots apgalvojums, ka SIA „Evru" nav izsniegta licence melno metāllūžņu iepirkšanai, jo pārbaudē nav gūti pierādījumi tam, ka SIA „Evru" būtu veikusi melno metāllūžņu iepirkšanas darījumus un tai vispār šāda licence būtu nepieciešama.

[3.8] Nav iegūti pierādījumi tam, ka pieteicēja nav saņēmusi preces no SIA „Evru". Tādējādi iestādei nebija likumīga pamata liegt pieteicējai izmantot tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumiem un iekļaut attiecīgās summas saimnieciskās darbības izdevumos.

[4] 2008.gada 16.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts VID (turpmāk arī – atbildētājs) rakstveida paskaidrojums, kurā atbildētājs norādījis, ka pieteicējas pieteikums ir uzskatāms par nepamatotu, tādēļ to neatzīst.

[5] Ar Administratīvā rajona tiesas 2009.gada 27.oktobra spriedumu nolemts pieteicējas pieteikumu par Lēmuma atcelšanu noraidīt.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka 2006.gada 2.augustā, 3.augustā, 4.augustā, 7.augustā, 8.augustā un 9.augustā noformētas 15 PPR, kurās kā preču piegādātāja norādīta SIA „Evru", preču saņēmējs – pieteicēja. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka VID neapšauba, ka pieteicēja ir saņēmusi metāllūžņus *(lietas 1.sējuma 14.lapa)*. Lietā ir strīds par to, vai preces ir saņemtas no konkrētās VID reģistrētās ar PVN apliekamās personas, proti, no SIA „Evru", un, vai pieteicēja 2006.gada augustā pamatoti izmantojusi tiesības

atskaitīt priekšnodokli un iekļaut taksācijas gada izdevumos iegādāto metāllūžņu vērtību.

[5.2] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka tikai Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, kā arī tādu ārvalstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē.

Savukārt šā likuma 10.panta pirmā divi prim daļa nosaka, ka nodokļu rēķinos norādītās nodokļa summas par saņemtajām precēm vai pakalpojumiem atskaitāmas pēc preču vai pakalpojuma un nodokļa rēķina saņemšanas vai pēc nodokļa rēķinā norādītās nodokļa summas samaksas avansā. Turklāt minētā tiesību norma jāskata kopsakarā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punktu, kas noteic, ka priekšnodoklis ir pievienotās vērtības nodokļa summa, kas norādīta ar PVN apliekamajai personai izrakstītajā PVN rēķinā par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

No minētās tiesību normas izriet, ka personai ir tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu tad, ja ir ievēroti šādi nosacījumi: 1) abi darījuma dalībnieki ir reģistrēti VID kā PVN maksātāji; 2) prece un rēķins saņemti no rēķinā norādītās personas, 3) prece vai pakalpojums ir sniegts ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai; 4) ir saņemts un apmaksāts nodokļu rēķins.

Atbilstoši minētajam tiesiskajam regulējumam ir secināms, ka persona priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību var izmantot tikai tad, ja ir konstatējami visi minētajās tiesību normās noteiktie priekšnoteikumi, tajā skaitā, ja ir izrakstīts atbilstošs nodokļa rēķins un prece (pakalpojums) saņemta no šajā rēķinā norādītās personas, tas ir, no citas ar PVN apliekamās personas.

Iztrūkstot kaut vienam no šiem priekšnoteikumiem, nodokļu maksātājam nav tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Tādējādi, lai veiktu priekšnodokļa atskaitīšanu, atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumiem, nepietiek tikai ar nodokļa rēķinu izrakstīšanas un samaksas konstatēšanas faktu, bet ir nepieciešams konstatēt arī to, vai preces un pakalpojumi reāli saņemti no rēķinā uzrādītā nodokļu maksātāja, jo tiesības izmantot priekšnodokļa atskaitījumus ir tikai tad, ja preces un pakalpojumi faktiski saņemti un izmantoti savā saimnieciskajā darbībā, radot jaunu ar PVN apliekamu vērtību.

[5.3] Pieteicējas ieskatā VID nav ievērojis objektīvās izmeklēšanas principu un nav veicis visas nepieciešamās darbības, lai objektīvi pārbaudītu informāciju par veiktajiem darījumiem, proti, nav veikta pretpārbaude SIA „Evru".

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 150.panta trešo daļu pieteicējam pašam atbilstoši savām iespējām jāpiedalās pierādījumu savākšanā. Atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantam gadījumā, ja nodokļu maksātājs

nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs. Turklāt privātpersonu pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs.

Kā to atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk - Senāts) 2006.gada 13.jūnija spriedumā Nr. SKA–248, privātpersonu pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs. Šādos gadījumos attiecībā uz faktiem, kas veicina labvēlīga lēmuma pieņemšanu, ir dabiski un atbilstoši pierādījumu nastu uzlikt privātpersonai, nevis pārvaldei. Turklāt nodokļu administrēšana lielā mērā ir balstīta uz informāciju, ko iesniedz privātpersona, tostarp informāciju, ko privātpersona iegūst no citiem avotiem *(sk. Senāta 2006.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-11, 12.punkts).*

Tātad no augstāk citētā izriet, ka pieteicējai pašai ir jābūt ieinteresētai iesniegt pierādījumus, kas apstiprina viņas sniegtās informācijas atbilstību faktiskajiem apstākļiem, savukārt nodokļu samaksas jautājumos viņai pat ir pienākums piedalīties pierādījumu iegūšanā un iesniegšanā. Līdz ar to neviena tiesību norma neuzliek atbildētājam pienākumu meklēt papildus pierādījumus kāda fakta apstiprināšanai. Tiesa atzina, ka pieteicējas minētais fakts nav pamats Lēmuma atzīšanai par prettiesisku.

[5.4] Likuma „Par grāmatvedību" 7.pantā noteikts, ka grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu.

Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja nav ievērojusi augstāk minētās tiesību normas nosacījumus, un norādīts, ka pieteicējas darījumi ar SIA „Evru" nav identificējami *(lietas 30.lapa).* Tādējādi ar Lēmumu pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināti Ls 32110,91, no tiem PVN Ls 9604,35 apmērā un soda nauda Ls 9604,35 apmērā, UIN Ls 8003,85 apmērā un soda nauda Ls 4001,93 apmērā.

Tā kā pieteicēja šādu VID secinājumu uzskatīja par nepamatotu, norādot, ka lietā ir dokumentāli pierādījumi tam, ka darījumi ar SIA „Evru" ir notikuši, tiesai ir nepieciešams noskaidrot, vai VID izdarītie secinājumi ir pamatoti.

[5.5] VID nav atzinis pieteicējas darījumus ar SIA „Evru", jo konstatējis sekojošo: 1) PPR norādītā preču izsniegšanas adrese nav reģistrētas kā SIA „Evru" struktūrvienības; 2) PPR kā preču iesniedzējs norādīta persona *H.A.*, kas SIA „Evru" nav reģistrēts kā darba ņēmējs; 3) SIA „Evru" norēķinu konts a/s „Trasta komercbanka" nav deklarēts VID; 4) SIA „Evru" bilancē uz 2006.gada sākumu nav uzrādīti pamatlīdzekļi tādā vērtībā, par kādu realizēti melnie metāllūžņi; 5) SIA „Evru" nav izsniegta licence melno metāllūžņu iepirkšanai.

Tiesa konstatēja, ka VID rīcībā ir pietiekoši pierādījumu, lai secinātu, ka SIA „Evru" nav bijis pieteicējas faktiskais darījumu partneris, savukārt pieteicēja nav spējusi pierādīt pretējo.

[5.6] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja no SIA „Evru" iegādājusies metāllūžņus, tos kravas konteineros iekraujot */adrese/*, un Mehāniskajās darbnīcās Saldus pagastā, Saldus rajonā, kur SIA „Evru" ir veikusi ēku demontāžas darbus. Tomēr tiesa secināja, ka nav iegūti pierādījumi faktam, ka demontāžas darbus minētajās adresēs ir veikusi tieši SIA „Evru".

Pirmkārt, VID pārbaudes laikā konstatējis, ka preču (konkrēti – metāllūžņu) izsniegšanas adreses nav reģistrētas kā SIA „Evru" struktūrvienības. Gluži pretēji, no lietas materiāliem secināms, ka */adrese/*, ēku īpašnieks bija SIA „Bolderāja Ltd" *(lietas 1.sējuma 143.lapa)*.

Otrkārt, nav apstrīdams fakts, ka objektu demontāžas darbiem ir nepieciešami cilvēku resursi un dažāda veida tehnika. Tajā pat laikā SIA „Evru" bilancē uz 2006.gada sākumu nav uzrādīti pamatlīdzekļi tādā vērtībā, par kādu realizēti melnie metāllūžņi. Līdz ar to pastāv šaubas par to, vai SIA „Evru" rīcībā bija tāds cilvēku, un, jo īpaši materiāli tehnisko resursu kopums, lai veiktu divu objektu nojaukšanu.

[5.7] Treškārt, lietā nav iegūta informācija, ka uzņēmums „Evru" no demontēto objektu īpašnieka metāllūžņus ir ieguvis bezatlīdzības ceļā. Tā kā SIA „Evru" nav izsniegta licence melno metāllūžņu iepirkšanai, tad nav pierādīts, kādā veidā SIA „Evru" rīcībā nonāca metāllūžņi, kuri it kā tālāk tika pārdoti uzņēmumam „Grobiņas metāls".

[5.8] Visbeidzot, tiesas šaubas par SIA „Evru" veiktajiem demontāžas darbiem pastiprina SIA „Bolderāja Ltd" vēstule pieteicējai. Proti, minētajā vēstulē apstiprināts, ka 2006.gada laikā tika veikta vairāku SIA „Bolderāja Ltd" piederošo ēku/būvju demontāža, savukārt ir atteikts sniegt informāciju par sadarbības partneriem *(lietas 1.sējuma 143.lapa)*.

[5.9] Atbildes saturs tiesai rada pamatotas šaubas par to, ka SIA „Bolderaja Ltd." apzināti ir izvairījusies nosaukt savus darījumu partnerus tāpēc, ka SIA „Evru" nav bijusi faktiskā demontāžas darbu veicēja.

[5.10] Ņemot vērā augstāk minēto, nav saskatāma SIA „Evru" saikne ne ar SIA „Bolderāja Ltd", ne */adrese/*, un Mehāniskajām darbnīcām Saldū. Lietā nav neviena pierādījuma, kas apliecinātu, ka SIA „Evru" rīcībā bija metāllūžņi, ko 2006.gada augustā iegādājās pieteicējs, savukārt pretpārbaudes rezultātā konstatētie fakti pierāda pretējo – to, ka SIA „Evru" nav bijis SIA „Grobiņas metāls" faktiskais darījumu partneris.

[5.11] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja 2006.gada augusta PVN deklarācijā kā priekšnodokli atskaitījusi Ls 9604,35 un 2006.gada peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās uzrādīja Ls 53358 saskaņā ar PPR, kurās kā preču izsniedzējs norādīts *H.A.* Savukārt Lēmumā konstatēts, ka *H.A.* SIA „Evru" nav reģistrēts kā darba ņēmējs.

Iepazīstoties ar informāciju, kas pieejama Uzņēmumu reģistra Lursoft datu bāzē, tiesa konstatēja, ka no 2006.gada 11.jūlija SIA „Evru" dalībnieks ir *H.A.*, personas kods */personas kods/*, bet no 2006.gada 30.augusta viņš ir valdes loceklis ar paraksta tiesībām *(lietas 1.sējuma 58.lapa)*. Tāpat no VID Kurzemes reģionālās iestādes 2009.gada 29.septembra vēstules izriet, ka *H.A.*, nevis *A.*, ir reģistrēts kā SIA „Evru" darba ņēmējs *(lietas1.sējuma 65.lapa)*.

Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve norādīja, ka nav šaubu, ka PPR redzamais paraksts un citi apstākļi liecina par to, ka SIA „Evru" vārdā ir darbojies un PPR parakstījis tās darbinieks *H.A.* Pieteicējas pārstāves ieskatā dokumentu noformēšanas gaitā ir pieļauta pārrakstīšanās kļūda.

Izvērtējot lietas materiālus, iesniegtos dokumentus un pieteicēja pārstāves paskaidrojumus, tiesai nav šaubu, ka SIA „Evru" vārdā parakstītajos dokumentos ir pieļautas pārrakstīšanās kļūdas, un vērtējama ir *H.A.* kā SIA „Evru" pārstāvja reālā sadarbība ar SIA „Grobiņa metāls". Tajā pat laikā tiesas ieskatā vienādu gramatisku kļūdu pieļaušana 15 dažādās pavadzīmēs, kuras parakstītas dažādos datumos, netieši norāda uz to, ka *H.A.* pats nav rakstījis savu uzvārdu, kā arī uzvārda rakstītājam nav bijusi precīza informācija par uzvārdu.

[5.12] SIA „Grobiņas metāls" izpilddirektors *V.A.*, kurš pieteicēja vārdā 2006.gada 31.jūlijā noslēdza pirkuma – pārdošanas līgumu Nr.31/07/2006-E ar SIA „Evru" *(lietas 1.sējuma 76.lapa)*, kā liecinieks tiesas sēdē liecināja, ka ar SIA „Evru" pārstāvjiem kontaktējies telefoniski, ne ar vienu no SIA „Evru" pārstāvjiem personīgi netiekoties. *V.A.* nevarēja nosaukt neviena SIA „Evru" pārstāvja uzvārdu. Tāpat *V.A.* nevarēja pateikt, kādi ir uzņēmuma „Evru" darbības veidi. Liecinieks arī apliecināja, ka nekad nav redzējis SIA „Evru" pārstāvi, kurš SIA „Evru" vārdā līgumu parakstīja, un paskaidroja, ka līgumus jau parakstītus atveda šoferis *(lietas 2.sējuma 77. – 78.lapa).*

Tātad no lecinieka liecībām izriet, ka viņš kā otra darījuma veicēja puse nevarēja zināt, kā paraksts ir uz dokumenta, jo nav redzējis, kas šo dokumentu paraksta. Tāpat liecinieks nevarēja būt pilnīgi pārliecināts, ka tiešām telefoniski ir kontaktējies ar SIA „Evru" pārstāvi, jo šo faktu nav pārbaudījis – minētais apgalvojums balstīts tikai uz otra cilvēka telefonsarunas laikā izteikto apliecinājumu, ka viņš ir SIA „Evru" pārstāvis.

SIA „Grobiņas metāls" filiāles vadītājs *A.S.* tiesas sēdē liecināja, ka par to, ka SIA „Bolderāja Ltd" piederošo ēku demontāžu veica SIA „Evru", zina tāpēc, ka pavadzīmēs tā rakstīts. Arī šis liecinieks nevarēja nosaukt neviena SIA „Evru" pārstāvja uzvārdu, paskaidroja, ka personīgi ne ar vienu no SIA „Evru" pārstāvjiem netikās. Kā izņēmumu liecinieks minēja personu, kas veda pavadzīmes, taču konkrētu informāciju par šo cilvēku sniegt nevarēja *(lietas 2.sējuma 78.lapa)*.

SIA „Grobiņa metāls" autovadītājs *J.O.* apliecināja faktu, ka braucis pēc metāllūžņiem uz */adrese/*, kā arī to, ka iekrāvis pilnus konteinerus un vedis uz bāzi Krustpils ielā. Tāpat liecinieks apliecināja, ka adresē tika veikta demontāža vecai ēkai *(lietas 2.sējuma 35.lapa)*.

Autovadītājs *V.F.* arī liecināja, ka no adreses */adrese/*, izvedis pilnus konteinerus ar armatūru, skārdu, caurulēm *(lietas 2.sējuma 37.lapa)*.

Apkopojot liecinieku *V.A.* un *A.S.* sniegto informāciju, tiesa secināja, ka liecinieki sniedz tikai vispārīgu informāciju par metāllūžņu iepirkšanas faktu, proti, par to, ka šāds fakts ir noticis. Taču, kā jau tika noskaidrots augstāk, lietā nav strīda par šāda darījuma esamību, strīds ir par to, vai preces ir saņemtas no konkrētās VID reģistrētās ar PVN apliekamās personas – SIA „Evru". Liecinieku liecības nepierāda ne SIA „Evru", ne *H.A.* lomu faktiskā darījuma

realizēšanā, jo viņu pārliecība par to, ka metāllūžņi tika iepirkti no SIA „Evru" ar *H.A.* starpniecību, ir balstīta tikai uz citu personu pasniegtu telefonisku informāciju un ierakstiem jau sagatavotos dokumentos.

Arī autovadītāji *J.O.* un *V.F.* apliecināja metāllūžņu izvešanas faktu, bet ne to, kura firma veica demontāžu, tātad, no kuras firmas reāli šie metāllūžņi tika iepirkti.

Vadoties no šīm liecībām, tiesa konstatēja, ka pieteicēja nav spējusi nodrošināt nepieciešamos pierādījumus metāllūžņu iepirkšanas faktam no SIA „Evru", savukārt atbildētājs ir ieguvis faktus, kas apliecina pretējo.

[5.13] Papildus tiesa konstatēja, ka *H.A.* uzvārds ir nepareizi ierakstīts ne tikai 15 preču pavadzīmēs – rēķinos, bet arī 2006.gada 31.jūlija pirkuma – pārdošanas līgumā Nr.31/07/2006-E, kuru, kā izriet no liecinieku liecībām, ir sagatavojusi SIA „Evru" *(lietas 1.sējuma 76.lapa)*. Līgumā ierakstīts, ka līgumu slēdz SIA „Evru" *H.A.* personā *(..)*. Pirmkārt, maz ticams, ka *H.A.* sistemātiski visos viņa sastādītajos dokumentos pieļauj kļūdas, nepareizi ierakstot uzvārdu. Otrkārt, tas, ka šādas identiskas kļūdas ir pieļautas visos dokumentos, neizslēdz iespēju, ka *H.A.* šos dokumentus nav sastādījis. Treškārt, nekādiem latviešu valodas gramatikas likumiem nav pakļauta burta „š" lietošana uzvārda rakstībai ģenitīvā, pat pie apstākļiem, ja *H.A.* īstais uzvārds būtu *A.* Burta „š" lietošana norāda uz to, ka uzvārda forma ir atvasināta no krievu valodas gramatikas. Tādējādi tiesa konstatēja, ka pieteicēja ar liecinieku liecībām ne tikai nav spējusi nodrošināt nepieciešamos pierādījumus metāllūžņu iepirkšanas faktam no SIA „Evru", bet šīs liecības kontekstā ar pirkuma – pārdevuma līgumu pastiprina tiesas šaubas par liecinieka *V.A.* izklāsta par līguma sastādīšanas un slēgšanas veidu atbilstību faktiskajiem apstākļiem.

[5.14] Tiesa atzina, ka atbildētājs pamatoti konstatējis, ka pieteicēja ir pārkāpusi nodokļu likumu prasības un radījusi budžetā maksājamās nodokļu summas samazinājumu. Tādējādi tiesa secināja, ka pieteicēja nav pildījusi savu nodokļu maksātāja pienākumu, valsts nav saņēmusi nodokli atbilstoši likumiem „Par pievienotās vērtības nodokli" un „Par uzņēmumu ienākuma nodokli", un VID pamatoti un tiesiski ir pieņēmis Lēmumu, saskaņā ar kuru pieteicējai papildu nomaksai noteikts Ls 32110,91, no tiem PVN Ls 9604,35 apmērā, soda nauda Ls 9604,35 apmērā, UIN Ls 8003,85 apmērā, soda nauda Ls 4001,93 apmērā.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 27.oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem, norādīts, ka minētais spriedums ir nepamatots, tādēļ pieteicēja to pārsūdz pilnā apjomā.

Papildus pieteicēja uzskata, ka tiesa nav vērtējusi tai iesniegtos pierādījumus – metāllūžņu transportēšanas apliecinošos dokumentus, proti, ceļazīmes par metāllūžņu izvešanu no preču izsniegšanas vietām uz pieteicējas noliktavām. Tāpat tiesa nav pamatojusi, uz kāda pamata pieteicējai papildus tika aprēķināts UIN un soda nauda, ja nav apstrīdēts fakts, ka metāllūžņi tika reāli saņemti. Tiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka metāllūžņi no pieteicējas teritorijām

tika izvesti ar VAS „Latvijas dzelzceļš” vagoniem un tika nodoti uzņēmumam SIA „Tolmets”. Minēto faktu apstiprina AS „Liepājs metalurgs” vagonu nosvēršanas akti.

[7] 2009.gada 17.decembrī Administratīvajā apgabaltiesā saņemts VID rakstveida paskaidrojums, kurā atbildētājs, pamatojoties uz Lēmumā un iepriekš sniegtajā rakstveida paskaidrojumā minētajiem argumentiem, norāda, ka pieteicējas apelācija sūdzība uzskatāma par nepamatotu un ir noraidāma. Vienlaikus VID uzskata, ka Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 27.oktobra spriedums ir pamatots, jo tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus.

[8] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji apelācijas sūdzību uzturēja un lūdza pieteikumu apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādīto motīvu pamata.

Atbildētāja pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina uz pārsūdzētajā Lēmumā norādīto argumentu un sniegto paskaidrojumu pamata. Lūdza apelācijas sūdzību un pieteikumu noraidīt.

Administratīvā apgabaltiesa vairākkārt uzdeva Valsts policijai piespiedu kārtā atvest uz tiesas sēdi liecinieku *H.A.*, jo liecinieks pavēstes deklarētajā dzīves vietā nesaņēma (neizņēma). No Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes vēstulēm izriet, ka *H.A.* deklarētajā dzīves vietā nav sastopams *(lietas 2.sējuma 139. un 152.lapa).*

Ņemot vērā minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzina, ka lieta ir izskatāma bez liecinieka klātbūtnes, vērtējot lietā esošos pierādījumus.

Tiesas sēdē kā lieciniece nopratināta *J.O.* Lieciniece apstiprināja, ka strādāja SIA „Evru” no 2006.gada vasaras beigām kādus trīs mēnešus. Strādājusi uzņēmumā formāli, darba pienākumi vairāk ir bijuši saistīti ar kurjera darbu. Lieciniecei paziņa ir piedāvājusi iegūt papildus ienākumus. Kad lieciniece kaut ko izdarījusi, viņai uzreiz ticis samaksāts. Viņa nestrādāja birojā vai ofisā, viņai nebija noteikta darba vieta. Tikai tad, kad pie liecinieces atbraucis izmeklētājs, sapratusi, ka minētajā uzņēmumā skaitījusies valdes locekle, pirms tam nav zinājusi, ka ieņem uzņēmumā šādu amatu. Lieciniece neatcerējās, vai viņai ar SIA „Evru” bija noslēgts darba līgums. Liecinieces darba pienākumi uzņēmumā bija braukšana uz nodokļu inspekciju. Lieciniecei parasti piezvanīts un pateikts, kas jādara. Lieciniece personīgi ar darījuma partneriem nav strādājusi. Lieciniece visu precīzi neatceras, jo tajā laikā lietojusi narkotikas. Lieciniece ir bijusi pāris reizes bankā, bet neatceras, tieši kādā. Lieciniece saimniecisko darbību uzņēmumā nav veikusi. Lieciniece Jūrmalā no valsts iestādes ir izņēmusi pavadzīmes, pēc tam lieciniece tās atdevusi vīrietim, kas viņai palīdzējis iegūt konkrēto darbu, kuru, iespējams, sauca *O.*, bet neatceras viņa uzvārdu. Tādu personu kā *H.A.* lieciniece nezina. Lieciniece SIA „Evru” nevienu citu nav pazinusi, izņemot jau minēto personu. Bez pavadzīmju izņemšanas lieciniece pāris reizes ir devusies uz banku izņemt naudu, ko uzreiz atdevusi. Vēl lieciniece nodevusi kādus dokumentus, kas bijuši saistīti ar SIA „Evru”, nodokļu

inspekcijai. Lieciniece neko nezina par SIA „Evru" darījumiem, kā arī nezina, ar ko SIA „Evru" nodarbojās. Lieciniece neatceras, vai pilnvaru ir kādam izsniegusi. Kas lieciniecei dots, to parakstījusi, un par to saņēmusi naudu. Par SIA „Grobiņas metāls" esamību lieciniece uzzinājusi tikai, kad pie viņas atnācis izmeklētājs. Lieciniece ir tikai vienreiz sniegusi paskaidrojumus izmeklētājam 2009.gadā, kurš pie viņas bija atnācis uz cietumu.

Motīvu daļa

[9] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, liecinieka liecību un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[10] Lietā ir strīds par to, vai preces ir saņemtas no konkrētās VID reģistrētās ar PVN apliekamās personas, proti, no SIA „Evru", un vai pieteicēja 2006.gada augustā pamatoti izmantojusi tiesības atskaitīt priekšnodokli un iekļaut taksācijas gada izdevumos iegādāto metāllūžņu vērtību.

[11] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam (skat. šī sprieduma [5.1]-[5.6], [5.8], [5.10]- [5.14]) un sprieduma motivācijai un Administratīvā procesa likuma 251.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[12] Papildus Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minētos apsvērumus.

[12.1] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka 2006.gada 31.jūlijā SIA „Evru" valdes loceklis *H.A.*, kas rīkojās uz statūtu pamata, ar SIA „Grobiņas metāls" izpilddirektoru *V.A.*, kas rīkojās uz pilnvaras pamata, noslēdza pirkuma – pārdošanas līgumu Nr.31/07/2006-E *(lietas 1.sējuma 76.lapa)*. SIA „Evru" pārdod, bet SIA „Grobiņas metāls" pērk metāllūžņus (Līguma 1.1.punkts). Pārdošana notiek atsevišķās preču partijās atbilstoši noteiktam sortimentam, kuru iepriekš puses saskaņo (Līguma 1.2.punkts).

No Uzņēmumu reģistra Lursoft datu bāzes apgabaltiesa konstatē, ka SIA „Evru" vienīgā amatpersona un valdes locekle no 2006.gada 11.jūlija līdz 30.augustam bija *J.O.* Savukārt *H.A.* no 2006.gada 11.jūlija ir SIA „Evru" dalībnieks, bet no 2006.gada 30.augusta viņš ir valdes loceklis ar paraksta tiesībām *(lietas 1.sējuma 109.lapa).*

No šajā punktā konstatē, apgabaltiesa secina, ka 2006.gada 31.jūlijā *H.A.* nebija SIA „Evru" valdes loceklis un līdz ar to *H.A.* nebija tiesīgs noslēgt pirkuma – pārdošanas līgumu Nr.31/07/2006-E SIA „Evru" vārdā, jo *H.A.* nebija šādas pilnvaras. Apgabaltiesa nekonstatē, ka šādas pilnvaras *H.A.* izriet no SIA „Evru" statūtiem.

[12.2] Apgabaltiesa konstatētā, ka no Uzņēmumu reģistra Lursoft datu bāzes un SIA „Evru" statūtiem neizriet, ka SIA „Evru" darbības virzieni ir metāllūžņu iepirkšana un pārdošna.

[12.3] Saskaņā ar Civillikuma 1427.pantu „pie tiesiska darījuma būtības pieder visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka." Personas griba privāttiesiskajās attiecībās ir subjektīvs un vienlaikus obligāts elements darījuma slēgšanai. Tā nav formāla prasība, bet gan apliecina darījuma dalībnieka patieso vēlmi stāties darījuma attiecības un viņa sapratni par notiekošo. Ja darījuma dalībnieka griba darījumā iztrūkst, nevar uzskatīt, ka darījums faktiski ir noslēgts.

Saskaņā ar Komerclikuma 221.panta pirmo daļu sabiedrības ar ierobežotu atbildību (kapitālsabiedrības) „valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību", bet saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 2.panta trešo daļu par grāmatvedības kārtošanu un visu saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs.

Tādējādi apgabaltiesa secina, ka par tiesiski noslēgtu darījumu var atzīt tādu darījumu, kas ir noslēgts ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību amatpersonas vai tā pilnvarotas personas noteikti izteiktu gribu.

Saskaņā ar Uzņēmumu reģistra ziņām *J.O.* strīdus darījumu laikā bija SIA „Evru" valdes locekle. Izvērtējot minētās amatpersonas paskaidrojumus, apgabaltiesa secina, ka nav konstatējama sabiedrības vienīgās amatpersonas griba slēgt darījumus. No minētās amatpersonas paskaidrojumiem izriet, ka kļuvusi par amatpersonu SIA „Evru" pašai nemaz to nezinot (visdrīzāk pēc trešo pesonu līguma), tā nekad nav dibinājusi sabiedrību ar mērķi veikt saimniecisko darbību, nav pilnvarojusi citas personas tādu veikt, vienīgā amatpersonas nav veikusi jebkādu reālu uzņēmējdarbību un nav slēgusi saimnieciskus darījumus.

Apgabaltiesa uzskata, ka nav iespējama normāla sabiedrības saimnieciskā darbība, ja tās vienīgā amatpersona nekad nav dibinājusi vai iegādājusies sabiedrību ar mērķi veikt saimniecisko darbību, nav pilnvarojusi citas personas tādu veikt, nezina par sabiedrības saimniecisko darbību un konkrētiem darījumiem. Izskatāmajā gadījumā vienīgā amatpersona – valdes locekle *J.O.* nav veikusi jebkādu reālu uzņēmējdarbību un nav slēgusi saimnieciskus darījumus. Tieši pretēji, lietā ir secināms, ka SIA „Evru" vārdā tika veikta nelikumīga, faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu dokumentu noformēšana. Tas nozīmē, pat ja pieteicēja faktiski saņēma kādas preces, tās nevarēja būt saņemtas no SIA „Evru".

[12.4] No SIA „Bolderaja Ltd" 2010.gada 21.decembra vēstules Nr.01/706 izriet, ka sabiedrības lietvedībā nav dokumentu, kas liecinātu par SIA „Evru" un SIA „Bolderaja Ltd" saistībām, tajā skaitā, sabiedrības lietvedībā nav vienošanās ar SIA „Evru" par ēku un būvju demontāžu SIA „Bolderaja Ltd" teritorijā un par tiesībām realizēt demontāžas rezultātā iegūtos metāllūžņus *(lietas 2.sējuma 130.lapa)*.

No minētās SIA „Bolderaja Ltd" vēstules satura apgabaltiesa secina, ka SIA „Evru" nav bijusi faktiskā demontāžas darbu veicēja, tādēļ ir apšaubāms, ka tieši SIA „Evru" ir piegādājusi pieteicējai metāllūžņus.

[12.5] Apgabaltiesa ir izvērtējusi pieteicējas apelācijas sūdzībā norādīto argumentu, ka SIA „Evru" demonstāžas darbus varēja veikt, pieaicinot darbuzņēmējus, bet kopā ar tiem attiecīgi materiālo bāzi. Apgabaltiesa norāda, ka no lietas materiāliem neizriet, ka SIA „Evru" ir piesaistījusi darbuzņēmējus. Turklāt, kā tika konstatēts, lietas materiālos nav dokumentu, kas apliecinātu, ka SIA „Bolderaja Ltd" teritorijā ēku un būvju demontāžu veica SIA „Evru".

Nav pamatots VID arguments, ka SIA „Evru" nav izsniegta licence melno metāllūžņu iepirkšanai, jo lietas materiālos nav pierādījumu, ka SIA „Evru" ir iepirkusi metāllūžņus no SIA „Bolderaja Ltd".

[13] Ņemot vērā konstatēto un lietā esošos pierādījumus to savstapējā kopsakarā, ir pamats izdarīt secinājumu, ka SIA „Evru" rekvizīti izmantoti faktiski neesošu darījumu noformēšanai, kas liecina par to, ka pieteicēja nav saņēmusi preces no konkrētā PPR norādītā darījumu partnera un pieteicējas ieraksti grāmatvedībā veikti, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus dokumentus. Nodokļu rēķini, kas izsniegti par darījumiem ar SIA „Evru", neatbilst faktiskajiem apstākļiem, satur nepatiesu informāciju un nevar būt par pamatu priekšnodokļa atskaitīšanai. VID pamatoti atzinis, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta un likuma „Par grāmatvedību" 2.un 7.panta nosacījumus.

Apgabaltiesas ieskatā darījumu apliecinošs dokuments, kas satur nepatiesu informāciju par darījumu, nevar būt par attaisnojuma dokumentu uz kuru pamata būtu izdarāmi ieraksti grāmatvedības uzskaitē.

Savukārt, tā kā pieteicēja savos grāmatvedības reģistros izdarīja ierakstus uz dokumentu pamata, kas satur nepatiesu informāciju, pārsūdzētajā lēmumā pamatoti atzīts, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.pantu.

[14] Pieteicēja norādīja uz faktu, ka no VID publiskās datu bāzes „Stingrās uzskaites pavadzīmes informācijas" redzams, ka PPR, saskaņā ar kuriem SIA „Evru" piegādājusi pieteicējai preces, VID izsniedzis tieši minētajam uzņēmumam. Administratīvā apgabaltiesa ir izvērtējusi pieteicējas argumentu un norāda turpmāk minēto.

No lietas materiāliem Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka VID SIA „Evru" strīdus darījumu stingrās uzskaites PPR veidlapas ir izsniedzis personai, kura ir tiesīga VID teritoriālā iestādē saņemt pavadzīmju veidlapu komplektus, un tās ir saņēmusi *J.O. (lietas 2.sējuma 3., 4., 177.lapa)*.

Pieteicējas argumentam attiecībā uz stingrās uzskaites PPR izsniegšanu attiecīgajam uzņēmumam - tā amatpersonai vai īpaši pavadzīmju saņemšanai pilnvarotām personām, apgabaltiesa ieskatā šīs lietas ietvaros nav izšķirošas nozīmes. Minētie apstākļi nevar ietekmēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, ja objektīvi ir konstatēts likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās

daļas 1.punktā noteikto priekšnosacījumu trūkums. Apgabaltiesas ieskatā, ja iestāde sabiedrībai izsniegusi pavadzīmes, tas pats par sevi neapliecina tās saimnieciskās darbības esamību, kā arī to, ka tieši SIA „Evru" ir piegādājusi pieteicējai metāllūžņus.

[15] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norāda, ka ir iesniegusi metāllūžņu transportēšanas apliecinošos dokumentus, t.i., ceļazīmes par metāllūžņu izvešanu no preču izsniegšanas vietām uz SIA „Grobiņas metāls" noliktavām, visus finansiālos dokumetus un banku izrakstus, kas pieteicējas ieskatā liecina par to, ka SIA „Grobiņas metāls" ir norēķinājusies ar SIA „Evru" par metāllūžņiem. Pieteicēja uzsver, ka neviena no pusēm nav atteikusies no savstarpējiem darījumiem.

Apgabaltiesa ir izvērtējusi lietas materiālos esošās ceļazīmes, finansiālos dokumentus un banku izrakstus *(lietas 1.sējuma 139.-142., 169., 174., 176., 181., 183., 208. 212., 225.-232. lapa)*, un secina, ka minētie dokumenti nepierāda, ka metāllūžņi ir saņemti tieši no konkrētās VID reģistrētās ar PVN apliekamās personas, proti, no SIA „Evru".

[16] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norāda, ka no tiesai iesniegtajiem VID izrakstiem par SIA „Evru" nodokļiem par laika periodu no 2006.gada līdz 2009.gadam, VID nav bijušas nodokļu pretenzijas. Turklāt uz 2009.gada 21.maiju valstij ir parāds SIA „Evru". No VID nodokļu izraksta par PVN redzams, ka SIA „Evru" savlaicīgi ir nodevusi PVN deklarācijas par 2006.gada augustu, septembri, oktobri, novembri un decembri. VID nav veicis SIA „ Evru" pretpārbaudi, datu salīdzināšanu un nodokļu auditu. Apgabaltiesas tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka PVN deklarācijās par attiecīgo laika posmu ir norādītas ar nodokli apliekamo darījumu vērtības, kas pieteicējas ieskatā liecina, ka uzņēmums ir veicis arī citus darījumus.

Apgabaltiesa ir iepazinusies ar SIA „Evru" PVN deklarācijām par 2006.gada jūliju, augustu un septembri *(lietas 2.sējuma 10.-16., 72.-73.lapa)*.

Izvērtējot minēto argumentu, apgabaltiesa uzskata, ka PVN deklarācijās norādītās ar nodokli apliekamo darījumu vērtības, kā arī uzņēmuma citi darījumi šajā laika periodā neapliecina, ka darījumi starp SIA „Grobiiņas metāls" un SIA „Evru" ir reāli notikuši, proti, ka pieteicēja preces (metāllūžņus) ir saņēmusi tieši no SIA „Evru".

Apelācijas sūdzībā norādītajam argumentam, ka pašam VID strīdus periodā, kā arī laikā līdz 2009.gadam, nav bijušas nekādas pretenzijas pret SIA „Evru" un šaubām par tā darbību, jo no šī uzņēmuma ilgākā laika periodā ir pieņemtas atskaites, nav veiktas pretpārbaudes, audits un datu salīdzināšana, apgabaltiesas ieskatā šīs lietas ietvaros nav izšķirošas nozīmes. Minētie apstākļi nevar ietekmēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, ja objektīvi ir konstatēts likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto priekšnosacījumu trūkums. Apgabaltiesas ieskatā, ja iestāde no sabiedrības ir pieņēmusi atskaites, tas pats par sevi neapliecina tās saimnieciskās darbības esamību.

[17] Apgabaltiesa vērš uzmanību, ka pieteicējas tiesību ierobežojums nav noteikts par tās darījumu partneru prettiesisku rīcību. Tās pamats ir attiecīgu tiesību normās noteiktu obligātu priekšnosacījumu trūkums, kas liedz personai realizēt tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumu.

Priekšnodokļa atskaitīšana ir nodokļu maksātāja priekšrocības tiesība, kura ir izmantojama tikai tad, ja ir konstatējami visi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie nosacījumi. Iztrūkstot kaut vienam, šī tiesība ir liegta.

Apgabaltiesas ieskatā personai ar noteikto tiesisko regulējumu ir jārēķinās un tādējādi jāveic visas nepieciešamās darbības, lai pārliecinātos, ka šo tiesību izmantot nav šķēršļu.

[18] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta otrajā daļā noteikts, ja nodokļa deklarācijā ir samazināta aprēķinātā budžetā maksājamā nodokļa summa vai palielināta no budžeta atmaksājamā nodokļa summa vai uz nākamo taksācijas periodu attiecināmā nodokļa summa, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto (palielināto) nodokļa summu un soda naudu tās apmērā.

Tādējādi, nemot vērā konstatēto, VID pamatoti papildus nomaksai budžetā ir aprēķinājis PVN Ls 9604,35 un soda naudu Ls 9604,35.

[19] Pieteicējai ar Lēmumu papildus arī aprēķināts UIN. Lēmumā norādīts, ka SIA „Evru" uzņēmuma rekvizīti izmantoti faktiski neesošu darījumu noformēšanai, kas liecina par to, ka pieteicēja nav saņēmusi preces no konkrētā PPR norādītā darījumu partnera un pieteicējas ieraksti grāmatvedībā veikti, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus dokumentus. Tā kā pieteicējas darījumi ar SIA „Evru" nebija identificējami, VID atzinis, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta un likuma „Par grāmatvedību" 2.un 7.panta nosacījumus. Tādējādi pieteicējai nebija tiesību 2006.gada deklarācijā kā priekšnodokli atskaitīt Ls 9604,35 un 2006.gada peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās uzrādīt Ls 53358 saskaņā ar SIA „Evru" PPR par metāllūžņu iegādi.

Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmā daļa noteic, ka nodokļa maksātāja apliekamais ienākums ir saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu gada pārskatiem" 11. un 12.pantu vai Kredītiestāžu likumu, vai Krājaizdevu sabiedrību likumu, vai Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu sastādītā maksātāja gada pārskata peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītais peļņas vai zaudējumu apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas, kas ir attiecīgi palielināts vai samazināts par to izdevumu vai izdevumu daļas summu, kuri nav tieši saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, un par to zaudējumu summu, kurus radījusi maksātājam piederošo sociālās infrastruktūras objektu uzturēšana. Savukārt saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 5.panta ceturto daļu pie izdevumiem, kas nav saistīti ar

saimniecisko darbību, pieskaitāmi tādi izdevumi, kas ekonomiski nav saistīti ar uzņēmuma saimniecisko darbību.

Tādējādi, lai noskaidrotu nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu, ir noskaidrojams, vai konkrētie izdevumi ir vai nav saistīti ar uzņēmuma saimniecisko darbību.

Lēmumu daļā par papildus aprēķināto UIN VID balstījis uz to, ka pieteicējas ar SIA „Evru" darījumus apliecinošie dokumenti nevar tikt uzskatīti par nodokļu rēķiniem, un tie nevar kalpot par attaisnojuma dokumentiem, uz kuru pamata samazināt ar UIN apliekamos ienākumus. Tātad papildus aprēķinātie nodokļi maksājumi daļā par UIN izriet no tā, ka pieteicējas darījumi nav notikuši ar rēķinos norādīto personu.

[20] Senāta tiesu praksē atzīts, ja nodokļu administrācijas lēmums daļā par pievienotās vērtības nodokli ir tiesisks, tad tas ņemams vērā, izvērtējot lēmumu daļā par uzņēmumu ienākuma nodokli *(sk. Senāta 2007.gada 3.maija sprieduma lietā Nr.SKA-135/2007 11.3.punktu).* Attīstoties Administratīvo lietu departamenta praksei, ir atzīts, ka šis secinājums attiecas uz tiem gadījumiem, ja tiek atzīts, ka pats darījums nav noticis; ja nav skaidrs, kas ir saņemts un vai ir saņemts *(sk. Senāta 2007.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-234/2007 11.1.punktu).*

Līdz ar to Senāts savā praksē par uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanu ir nodalījis gadījumus, ja ir konstatēts, ka darījums nav noticis vai par to pastāv pamatotas šaubas, no gadījumiem, ja nav šaubu, ka darījums faktiski ir noticis, bet ir pieļautas kļūdas preču pavadzīmes-rēķina noformēšanā.

Arī Eiropas Kopienu tiesa, vērtējot nodokļa rēķina noformēšanas kļūdas ietekmi uz personai piešķirtajām tiesībām ir atzinusi – ja darījums ir neapstrīdami noticis, personas tiesības nav apšaubāmas, pat ja nodokļa maksātāji nav izpildījuši dažas formālas prasības *(sk. Senāta 2007.gada 17.decembra spriedumu lietā SKA- 365/2007, 12.punktu).*

No Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmās daļas izriet, ka uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts, ņemot vērā uzņēmuma saimniecisko darbību.

Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 1.panta devītajā daļā saimnieciskā darbība definēta kā darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību, pakalpojumu sniegšanu un cita veida darbību par atlīdzību.

Tātad, lai uzņēmums pie izdevumiem pieskaitītu izdevumus par darījumiem ar citiem komersantiem, izdevumiem jābūt saistītiem ar attiecīgā uzņēmuma darbību par atlīdzību.

[21] Saimnieciskās darbības rezultātā veiktajiem darījumiem, atbilstoši likuma „Par grāmatvedību" 2.pantam jāatspoguļojas uzņēmuma grāmatvedībā, kur ierakstiem saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 7.pantu jābūt pamatotiem ar attaisnojuma dokumentiem.

Turklāt saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu gada pārskatiem" 25.panta pirmās daļas 8.punktu, sastādot gada pārskatu, uzņēmuma saimnieciskie

darījumi jāiegrāmato un jāatspoguļo gada pārskatā, ņemot vērā to ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu.

No iepriekš minētā ir izdarāmi šādi secinājumi. Nosakot ar UIN apliekamo ienākumu, uzņēmuma izdevumos ieskaitāmas izmaksas par uzņēmuma grāmatvedībā iegrāmatotajiem faktiski notikušajiem darījumiem, kas veikti saimnieciskās darbības ietvaros un ko apliecina atbilstoši attaisnojuma dokumenti.

[22] Administratīvā apgabaltiesa atzina, ka pieteicējas darījumi ar SIA „Evru" nav uzskatāmi par tiesiski noslēgtiem, līdz ar to nodokļu rēķini nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem, kas būtu par pamatu priekšnodokļu atskaitīšanai atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta prasībām. Proti, ir atzīts, ka darījumi nav faktiski notikuši tieši ar nodokļu rēķinos norādīto darījumu partneri - SIA „Evru".

[23] Apgabaltiesas ieskatā darījumu apliecinošs dokuments, kas satur nepatiesu informāciju par darījumu, nevar būt par attaisnojuma dokumentu, uz kura pamata būtu izdarāmi ieraksti grāmatvedības uzskaitē, kā arī attiecīgi iekļaut šo rēķinu summas kā saimnieciskās darbības izdevumus UIN aprēķinā.

[24] Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 26.panta pirmā daļa noteic, ka par šā likuma pārkāpumiem, kā arī par likumos „Par grāmatvedību", „Par uzņēmumu gada pārskatiem" (..) noteiktās grāmatvedības uzskaites pārkāpumiem, ja to rezultātā samazināts apliekamais ienākums, tiek piemērota likumā „Par nodokļiem un nodevām" paredzētā atbildība.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmajā daļā noteikts, ja nodokļu maksātājs, pārkāpdams nodokļu likumu prasības, nodokļu administrācijai iesniegtajās deklarācijās vai nodokļu aprēķinos samazina nodokļu bāzi (ar nodokli apliekamo objektu) un no tās aprēķināto nodokļa summu, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto nodokļa summu un soda naudu tās apmērā, ja konkrēto nodokļu likumos nav paredzēts cits soda naudas apmērs.

Ja summa, kas nodokļu maksātājam jāiemaksā budžetā par periodu, par kuru tiek veikta nodokļu revīzija (audits), ir samazināta vairāk nekā par 15% no deklarējamās summas, soda nauda tiek noteikta 50% apmērā no nedeklarētās budžetā iemaksājamās summas (32.panta trešā daļa).

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrā daļa noteic, ka nodokļu administrācija aprēķina nokavējuma naudu – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 % par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri. Savukārt šā likuma 1.panta 22.punkts noteic, ka nokavējuma nauda ir procentu maksājums par nodokļu samaksas termiņa nokavējumu.

[25] Tā kā apgabaltiesa atzina, ka nav apstiprinājusies pieteicējas darījumu esamība ar SIA „Evru" un no SIA „Evru" saņemtie nodokļu rēķini nav

uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem, apgabaltiesa secina, ka VID pamatoti atzinis, ka par darījumiem ar SIA „Evru" pieteicējai nebija tiesību palielināt saimnieciskās darbības izmaksas, kas nav pamatotas ar attaisnojuma dokumentiem, un pamatoti saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 26.panta pirmo daļu, papildu nomaksai budžetā aprēķināja UIN Ls 8003,85, nokavējuma naudu Ls 896,43, kā arī soda naudu 50% apmērā par 2006.gadu Ls 4001,93 apmērā.

[26] Apgabaltiesas ieskatā nav nozīmes pieteicējas argumentam, ka VID ir konstatējis preču esamību un prece tika nopirkta uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai, metāllūžņi no SIA „Grobiņas metāls" teritorijām tika izvesti ar VAS „Latvijas dzelzceļš" vagoniem un tika nodoti (pārdoti) uzņēmumam SIA „Tolmets", jo minētie fakti paši par sevi neapstiprina faktu, ka preces ir saņemtas tieši no PPR norādītās personas – SIA „Evru". Šā iemesla dēļ apgabaltiesa arī uzskata, ka nav pamata izvērtēt pieteicējas norādītos dokumentus - AS „Liepājs metalurgs" vagonu nosvēršanas aktus un dokumentus, kas apliecina, ka pieteicēja ir pārdevusi metāllūžņus SIA „Tolmets".

[27] Ņemot vērā šajā spriedumā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta otro daļu, likuma „Par uzņēmumu ienākumu nodokli" 26.panta pirmo daļu un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu, 32.panta pirmo un trešo daļu papildu nomaksai aprēķināja PVN Ls 9604,35 un soda naudu Ls 9604,35 apmērā un UIN Ls 8003,85 un soda naudu Ls 4001,93 apmērā, kā arī nokavējuma naudu Ls 896,43.

[28] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas spriedums pamatā ir pareizs. Apgabaltiesa uzskata, ka Administratīvā rajona tiesa ir nepietiekami izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Grobiņas metāls" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 11.aprīļa lēmuma Nr.19/10523 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja *(paraksts)* S.Kanenberga

Tiesneses *(paraksts)* K.Krastiņa

(paraksts) U.Mihailova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese S.Kanenberga
Rīga, 2011.gada 26.aprīlī